

Miljø- og
Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Eksport af vandteknologi 2016

Oktober 2017

Udgiver: Miljøstyrelsen

ISBN: 978-87-7120-921-1

Indhold

1.	Vandteknologi eksport 2016	4
1.1	Overblik	4
1.2	En udvidet opgørelse	5
1.3	Vareeksporten af vandteknologi	5
1.4	Danmark har vundet markedsandele	6
1.5	Varesegmentering	7
1.6	Tyskland, det største marked	8
1.7	Fremgang på vigtige markeder	8
1.8	Danmark er stadig nr. to i Europa	10
2.	Vandvision	11
Bilag 1.Resultat- og metodenotat af DAMVAD Analytics		12
Bilag 1.1	Eksporten af vandteknologi	12
Bilag 1.2	Datasæt anvendt til opgørelsen af serviceeksporten	12
Bilag 1.3	Rådgivningsydelser	13
Bilag 1.4	Opgørelse af serviceeksport for øvrige virksomheder	13
Bilag 1.5	Fremskrivning af serviceeksport til 2015 og 2016	14
Bilag 1.6	Beregning af variable	15
Bilag 2.Øvrige figurer		17

1. Vandteknologi eksport 2016

1.1 Overblik

Den samlede danske eksport af vandteknologi var på 19,8 mia. kr. i 2016. Heraf udgjorde vareeksporten 16,8 mia. kr., eksporten af service tilknyttet vareeksporten 2,7 mia. kr. og eksporten af rådgivningsydelser godt 300 mio. kr.

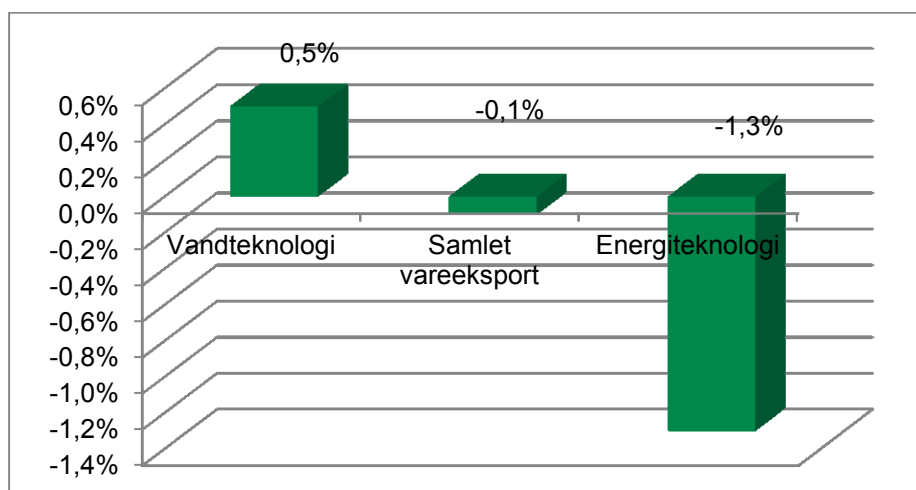
Tabel 1 – Vandteknologiekseksport (mia. kr. – løbende priser).

Mia. kr.	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Samlet vandteknologiekseksport	16,6	17	17,7	18,8	19,7	19,8
Procent stigning	10,7%	2,4%	4,1%	6,2%	4,8%	0,5%
Vandteknologi vareeksport (Eurostat)	14,4	15,2	14,9	16	16,7	16,8
Procent stigning - vareeksport	7,5%	5,6%	-2,0%	7,4%	4,4%	0,5%
Vandteknologi serviceeksport	2,1	1,8	2,8	2,8	3	3
Procent stigning - serviceeksport	31,3%	-14,3%	55,6%	0,0%	7,1%	0,0%
Danmarks samlede vareeksport	598,7	620,3	623,0	625,5	641,9	641,3
Procent stigning – samlet vareeksport	10,5%	3,6%	0,4%	0,4%	2,6%	-0,1%

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Danmarks Statistik og Eurostat.

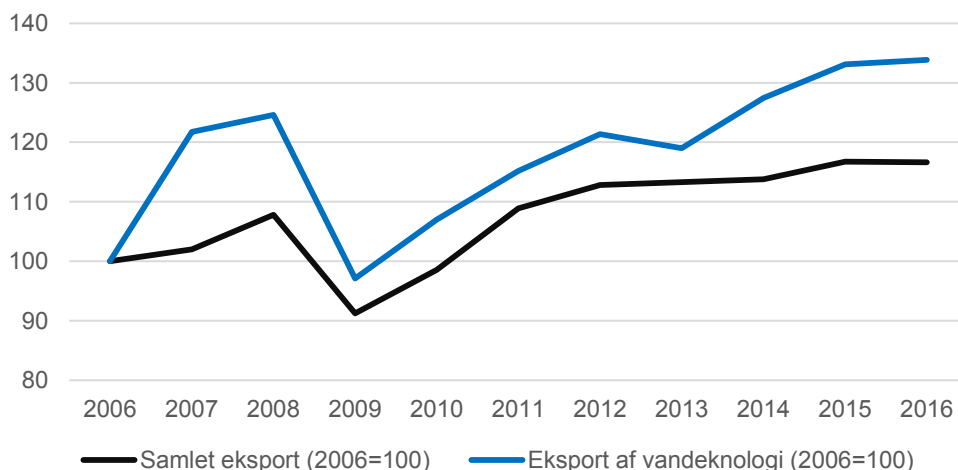
Vareeksporten er fra 2015 til 2016 steget med 0,5 procent, mens eksporten af serviceydelser ikke er steget fra 2015-2016. Danmarks samlede vareeksport er faldet med 0,1 procent mens vareeksporten på energiområdet er faldet med 1,3 procent jf. figur 1.

Figur 1 – Udviklingen i vareeksport 2015-2016 på udvalgte områder.

De seneste 5 år (2012-2016) er vandteknologiekseksporten steget med 16,5 procent. Eksporten af varer inden for vandteknologi er steget med 10,5 procent, mens eksporten af service inkl. rådgivning er steget med 66,7 procent. Danmarks samlede vareeksport er i samme periode steget med 3,4 procent.

Figur 2 – Udviklingen i vareeksporten på vandteknologiområdet og den samlede eksport, 2006-2016.

1.2 En udvidet opgørelse

Opgørelsen af vandteknologieksporten afspejler i år for første gang eksporten af service- og rådgivningsydelser. I bilag 1 findes tal for eksporten af service- og rådgivningsydelser samt metodebeskrivelsen.

For at få det fulde billede af værdien af danske aktiviteter på vandteknologiområdet for dansk økonomi mangler der en opgørelse af overførelser fra danske datterselskaber i udlandet. Særlig for rådgivere er forretningsmodellen, at ydelser i udlandet sælges gennem udenlandske datterselskaber/kontorer. Dette salg registreres ikke som dansk eksport.

1.3 Vareeksporten af vandteknologi

Miljøstyrelsen har fået analysevirksomheden DAMVAD til at opdatere tal for vareeksport af vandteknologi med Eurostat-tal for 2016. Opgørelsen af vandteknologi følger de varekoder, samt de vægte for de enkelte varekoder, som blev udviklet i forbindelse med rapporten "Danske virksomheder på vandområdet" – DAMVAD 2012.¹

¹ Link til rapporten: [Danske virksomheder på vandområdet](#)

Tabel 2 – Vareeksport af vandteknologi, 2012-2016

År	2012	2013	2014	2015	2016
Danmarks samlede vareeksport, 1000 kr.	620.334.912	623.035.456	625.540.160	641.886.912	641.326.208
Vareeksport af vandteknologi, 1000 kr.	15.207.117	14.914.570	15.974.020	16.680.808	16.771.089
Procent vand	2,5%	2,4%	2,6%	2,6%	2,6%
Samlet eksport (2006=100)	112,8	113,3	113,8	116,7	116,6
Vareeksport af vandteknologi (2006=100)	121,3	119,0	127,5	133,1	133,8
Andel eksport af vandteknologi	2,5%	2,4%	2,6%	2,6%	2,6%
Vækst i vareeksport af vandteknologi	5,3%	-1,9%	7,1%	4,4%	0,5%
Vækst i samlet vareeksport	3,6%	0,4%	0,4%	2,6%	-0,1%

Kilde: Særkørsel på Eurostat fra DAMVAD

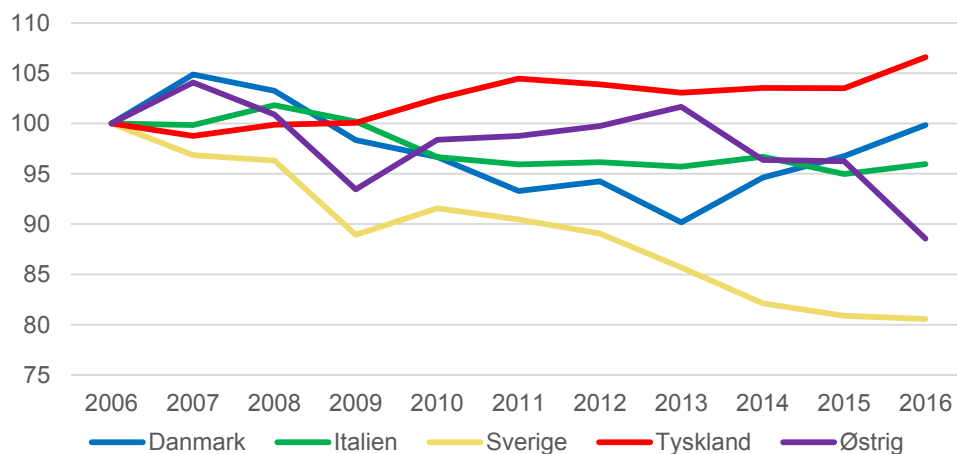
Vareeksporten af vandteknologi var i 2016 på 16,8 mia. kr. Det var en fremgang på ca. 90 mio. kr. eller 0,5 procent i forhold til 2015. Den samlede danske vareeksport faldt med 0,1 procent fra 2015 til 2016.

1.4 Danmark har vundet markedsandele

Danmarks andel af EU-15 eksport af vandteknologi er steget fra 2015 til 2016 fra 3,1 procent i 2015 til 3,2 procent i 2016.

Det er andet år i træk, at Danmark vinder markedsandele.

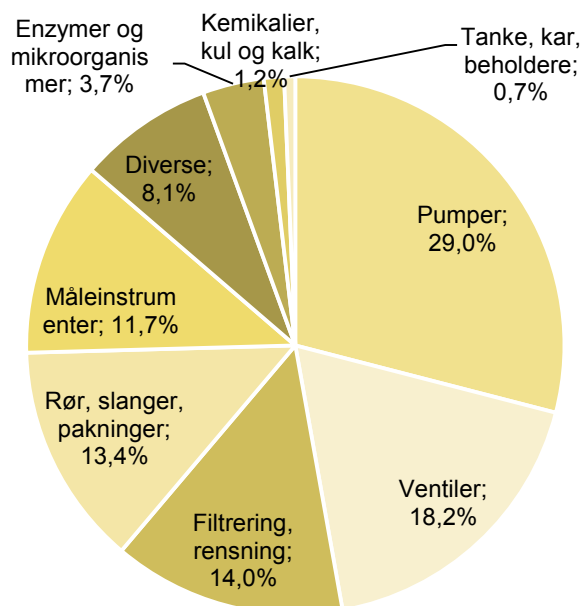
Figur 3 – Udvalgte landes eksport af vandteknologi som andel af EU15 eksport af vandteknologi

1.5 Varesegmentering

Danmarks to største vandteknologiområder er pumper og ventiler.

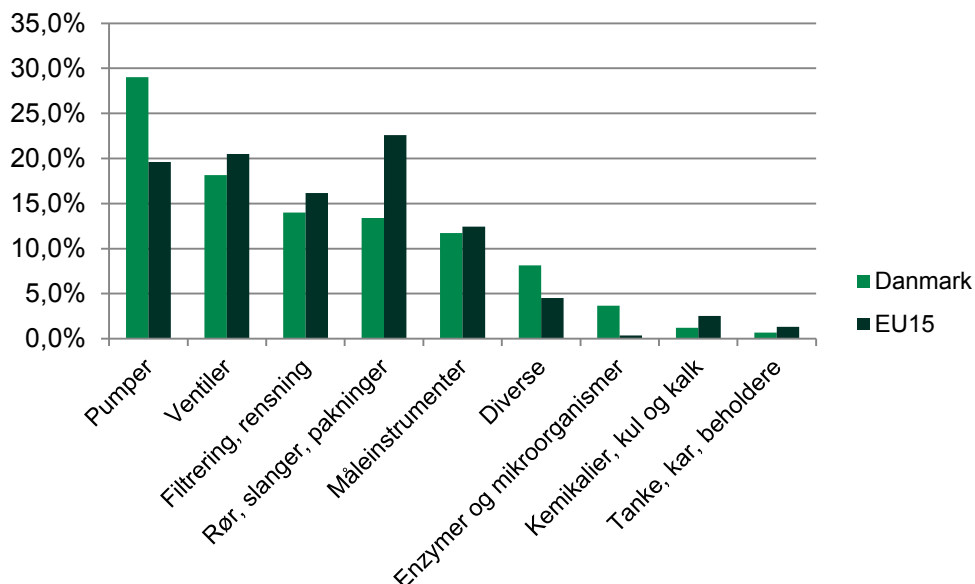
Figur 4 – Dansk eksport af vandteknologi, fordelt på varetype, 2016

Kilde: Særkørsel på Eurostat fra DAMVAD

I forhold til de andre EU-15 lande har Danmark en over gennemsnitlig eksport inden for varekategorierne "Pumper" samt "Enzymer og mikroorganismer", mens vi sælger relativt mindre af "rør, slanger og pakninger" og "kemikalier, kul og kalk" end de andre EU-15.

Figur 5 – Segmenteringsandele i 2016, Danmark og EU15

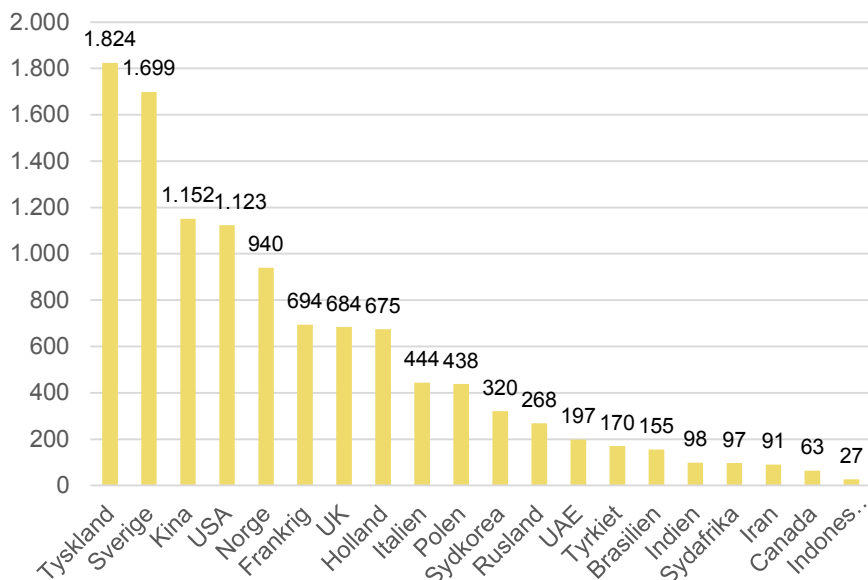

1.6 Tyskland, det største marked

Tyskland og Sverige er Danmarks største markeder. Vi solgte i 2016 for godt 1,8 mia. kr. til Tyskland og for 1,7 mia. kr. til Sverige. Det svarer til, at godt 10 procent af den danske vandteknologiekspert går til hver af de to lande.

Det tredje vigtigste marked for danske eksportører er Kina, mens USA kommer ind på en fjerdeplads.

Figur 6 – Vareeksport af vandteknologi til fokuslande i 2016, mio. kr.

1.7 Fremgang på vigtige markeder

Der har i 2016 været fremgang på fjerntmarkeder som Indien, Kina, Iran og Brasilien. Men også på vigtige nærmærker som Sverige og UK.

Tabel 3 – Udviklingen i vare eksporten af vandteknologi, 2015-2016 (løbende priser)

(mio. kr. løbende priser)	2015	2016	Udvikling i procent 2015-2016
Indien	74	98	32%
Kina	881	1.152	31%
Iran	70	91	30%
Brasilien	133	155	17%
Sverige	1.565	1.699	9%
UK	670	684	2%
USA	1.126	1.123	0%
Tyskland	1.856	1.824	-2%
Polen	447	438	-2%
Frankrig	709	694	-2%
Canada	68	63	-7%
Italien	489	444	-9%
Norge	1.036	940	-9%
Holland	745	675	-9%

UAE	219	197	-10%
Tyrkiet	190	170	-11%
Rusland	320	268	-16%
Indonesien	36	27	-25%
Sydafrika	156	97	-38%
Sydkorea	625	320	-49%

Den store tilbagegang på markeder som Sydkorea og Sydafrika skyldes store salg i 2015. For begge lande gælder, at salget er godt og vel fordoblet, når man ser det over hele den periode vi har data for (2006-2016).

På den lange bane er eksporten til Kina næsten blevet firdoblet og eksporten til USA er næsten fordoblet, mens eksporten til vores største marked Tyskland er faldet med 10 procent. Og vigtige markeder som UK og Frankrig er salget faldet med 22 og 16 procent.

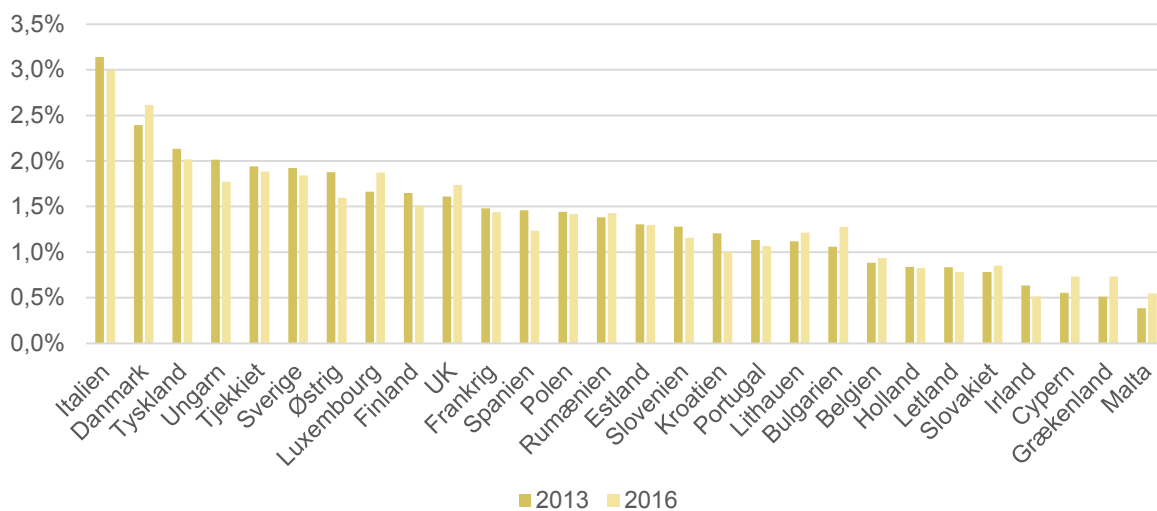
Tabel 4 – Dansk eksport af vandteknologi til fokuslande, 2006 og 2015 (mio. kr., løbende priser)

(mio. kr. løbende priser)	2006	2016	Udvinling i procent 2006-2016
Tyskland	2.025	1.824	-10%
Sverige	1.255	1.699	35%
Kina	289	1.152	299%
USA	623	1.123	80%
Norge	728	940	29%
Frankrig	829	694	-16%
UK	881	684	-22%
Holland	430	675	57%
Italien	279	444	59%
Polen	408	438	7%
Sydkorea	138	320	132%
Rusland	247	268	9%
UAE	42	197	369%
Tyrkiet	84	170	102%
Brasilien	35	155	343%
Indien	56	98	75%
Sydafrika	50	97	94%
Iran	11	91	727%
Canada	67	63	-6%
Indonesien	4	27	575%

1.8 Danmark er stadig nr. to i Europa

Danmark er stadig nr. 2 i Europa, når man ser på, hvor stor en del vandteknologi udgør af den samlede eksport.

Figur 7 – Vand som andel af samlet vareeksport, 2013 og 2016

Kilde: Særkørsel på Eurostat fra DAMVAD

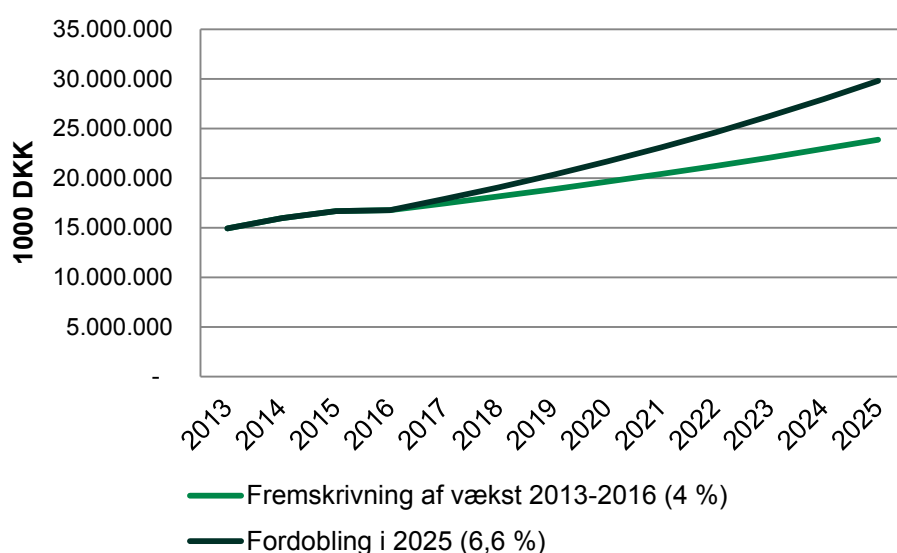
2. Vandvision

Danmarks VandAlliance bestående af DI, DANVA og Dansk Miljøteknologi har med input fra Miljø- og Fødevareministeriet udarbejdet en handlingsplan, som skal sikre indfrielse af den fælles Vandvisions mål om en fordobling af eksporten af vandteknologi fra 15 mia. i 2013 til 30 mia. kr. inden 2025. Derved kan der skabes 4.000 nye vandteknologiske arbejdspladser.

En fordobling af vareeksporten på vandteknologiområdet frem mod 2025 kræver en gennemsnitlig årlig stigning i vareeksporten på 6,6 pct. Stigningen i de tre første år 2014, 2015 og 2016 er på 12,4 procent. Det vil sige 4,1 pct. om året.

Det vil sige, at eksporten de kommende år skal stige mere end hidtil, hvis vandvisionens mål om en fordobling af vareeksporten skal nås.

Figur 8 – Den faktiske eksport i vandteknologi holdt op mod måltal i vandvision

Bilag 1. Resultat- og metodenotat af DAMVAD Analytics

Maj 2017

Metode til beregning af serviceeksporten for vandteknologi

I det følgende beskrives resultaterne fra opgørelsen af serviceeksporten relateret til vandteknologi samt metoden til opgørelse af serviceeksporten på området.

Bilag 1.1 Eksporten af vandteknologi

Den samlede eksport vedr. vandteknologi fremgår af tabel 1 nedenfor. Alle virksomheder, der eksporterer varer vedr. vandteknologi (dvs. varer på produktkodelisten med 236 koder), ifølge udenrigshandelsstatistikken, som opgør virksomhedernes vareeksport på vareniveau. Det er således de samme virksomheder, som står for de 16 mia. kr. vareeksport på området (2014). Desuden indgår de rådgivningsvirksomheder som indgår i den rådgivende ingeniørstatistik.

Tabel 5 – Vandteknologieksport

Mia. kr.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Samlet vandteknologieksport		15,0	16,6	17,0	17,7	18,8	19,7	19,8
Vandteknologi vareeksport (Eurostat)	12,2	13,4	14,4	15,2	14,9	16,0	16,7	16,8
- Heraf varer til EU-lande	7,1	8,4	8,9	8,6	8,5	9,0	8,7	8,9
- Heraf varer til tredjelande	5,0	5,0	5,6	6,6	6,5	6,9	7,9	7,9
Vandteknologi serviceeksport		1,6	2,1	1,8	2,8	2,8	3,0	3,0
- Heraf for rådgivende ingeniørvirksomheder		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
- Heraf øvrige virksomheders serviceeksport		1,4	1,9	1,6	2,6	2,6	2,7	2,7
Serviceeksportens andel af vandeeksporten (pct.)		10,5	12,8	10,4	16,0	15,0	15,4	15,1
Antal virksomheder		3.171	3.451	3.623	3.663	3.764		

Kilde: DAMVAD Analytics på baggrund af Danmarks Statistik og Eurostat.

Note: Det har ikke været muligt at beregne serviceeksporten i 2009, grundet brud i eksporten af ydelser til EU (<http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/firmaernes-koeb-og-salg/eksport-eu-ydelser>). Endvidere ændrede SKAT indberetningsmetoden for momsstatistikken i 2012, hvilket kan have indvirkning på forholdet mellem salget af varer og tjenester.

Bilag 1.2 Datasæt anvendt til opgørelsen af serviceeksporten

Der anvendes tre registre til opgørelsen:

- Momsstatistikken (FIKS): Indeholder den samlede eksport af varer og services
- Udenrigshandelsstatistikken (UHDI): Vareeksporten på vareniveau
- Generel firmastatistik (FIRM): Baggrundsvariable, fx branche

Bilag 1.3 Rådgivningsydelser

Statistikken for Rådgivende Ingeniørvirksomhed og Anden Teknisk Rådgivning (ingeniørstatistikken) laves af Danmarks Statistik hvert andet år og opgør omsætning og eksport af tekniske rådgivningsydelser. Statistikken er baseret på indberetninger fra en stikprøve af virksomheder i brancherne:

- Rådgivende ingeniørvirksomhed indenfor byggeri og anlægsarbejder (71.12.10)
- Rådgivende ingeniørvirksomhed indenfor produktions- og maskinteknik (71.12.20)
- Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg (71.12.30)
- Geologiske undersøgelser og prospektering (71.12.40)
- Anden teknisk rådgivning (71.12.90)

Indberetningerne er opgjort på 16 forskellige typer af serviceydelser. Vi definerer eksporten vedr. vandteknologi som eksporten af tre typer serviceydelser under ingeniørtjenester i forbindelse med vand:

- Vandforsyning
- Kloak og afvanding

Bilag 1.4 Opgørelse af serviceeksport for øvrige virksomheder

For de øvrige virksomheder kan fordelingen mellem vandteknologi og andre varer beregnes med udgangspunkt i udenrigshandelsstatistikken, som er konsistent mellem Eurostats COMEXT og Danmarks Statistiks Statistikbank.

For at afgrænse disse virksomheder, indgår virksomheden kun i opgørelsen hvis den:

1. Ikke indgår i brancherne for rådgivende ingeniører
2. Kan konstateres at tilhøre en anden branche end brancherne under punktet ovenfor (dvs. de skal kunne genfindes i den generelle firmastatistik)

For de relevante virksomheder beregnes i UHDI vandandelen af virksomhedens varer:

- $\text{Vandandel} = \text{vandvareeksport} / \text{vareeksport_i_alt}$

For vareproducerende virksomheder finder vi følgende oplysninger fra FIKS:

- Eksport_i_alt
- Eksport_eu_varer
- Eksport_eu_ydelser

Eksporten i alt er beregnet som eksporten af varer til EU, eksporten af services til EU og salg af ikke-momspligtige varer og tjenester i Danmark. Da vi ikke er interesseret i at inkludere det ikke-momspligtige salg i Danmark i eksporten, anvendes FIKS ikke til at opgøre vareeksporten, men kun som instrument til at estimere serviceeksporten. Oplysningerne anvendes til at beregne hvor mange kroner serviceydelser den enkelte virksomhed eksporterer for hver krone vareeksport:

- $\text{Servicefaktor} = \text{eksport_eu_ydelser} / \text{eksport_eu_varer}$

I FIKS er det alene muligt at beregne denne faktor for eksporten til EU. Det skyldes, at FIKS er opdelt i eksport til EU og eksport til tredjelande inkl. salg af momsfritagne varer og services. 'Eksport til tredjelande' er således en restkategori og kan derfor ikke anvendes til at opgøre forholdet mellem varer og services.

Servicefaktoren anvendes til at beregne den samlede serviceeksport (til EU og tredjelande), under antagelsen at der eksporteres det samme forhold serviceydelser pr. krone vareeksport i den samlede eksport, som i eksporten til EU-lande:

- $\text{Serviceeksport_i_alt} = \text{vareeksport (UHDI)} * \text{servicefaktor}$

Vandandelen af virksomhedernes vareeksport er allerede beregnet som andelen af virksomhedernes vareeksport, som består af vandteknologi, jf. ovenfor. Denne anvendes til at beregne serviceeksporten relateret til vandteknologi:

- $\text{Serviceeksport_vedr_vand} = \text{serviceeksport_i_alt} * \text{vandandel}$

Beregningsen antager af at serviceandelen er den samme for de vandrelaterede varer og de øvrige varer, der sælges af de virksomheder, som sælger vandteknologi. Dvs. den del af serviceeksporten, der kan henføres til vandteknologi, er den samme som vandteknologiens andel af vareeksporten.

Bilag 1.4.1 Tekniske korrektioner

Det er nødvendigt at foretage en række tekniske korrektioner, fordi det for nogle virksomheder ikke er muligt at beregne en servicefaktor. Det skyldes et af følgende forhold:

- Virksomhedens beregnede serviceeksport overstiger forskellen mellem den totale eksport i FIKS og vareeksporten fra UHDI (denne forskel bør svare til serviceeksporten tillagt evt. momsfrataget salg). For disse virksomheder sættes serviceeksporten lig denne forskel. Hvis varehandlen overstiger den totale eksport i FIKS, indikerer det at det momsfratagne salg er meget begrænset, derfor burde serviceeksporten kunne beregnes som den samlede eksport fratrasket vareeksporten.
 - For nogle virksomheder er denne forskel imidlertid negativ, hvorfor serviceeksporten sættes til 0.
- For virksomheder hvor al vareeksport er til EU lande sættes serviceeksporten til den samlede eksport i FIKS fratrasket den samlede eksport til tredjelande (som principielt kun kan være momsfratagne varer, da vi ved at alt virksomhedens vareeksport går til EU-lande), samt fratrasket vareeksporten fra UHDI. Et tilbageværende beløb må være bestå af serviceeksport.
 - Igen er der for nogle virksomheder en negativ forskel mellem eksporten til tredjelande og vareeksporten i UHDI, hvorfor serviceeksporten sættes til 0.

Grunden til at fremgangsmåden med at beregne serviceeksporten som forskellen mellem den samlede eksport og vareeksporten ikke anvendes generelt, er inklusionen af momsfrataget salg, og statistiske korrektioner i øvrigt, i tallet for eksport til tredjelande i FIKS. Ved at gennemgå ovenstående trin sikres det at den momsfratagne handel ikke spiller en større rolle for de virksomheder, hvor vi rent faktisk benytter denne residualberegning.

Bilag 1.5 Fremskrivning af serviceeksport til 2015 og 2016

Danmarks Statistik gør alene udenrigshandlen på virksomhedsniveau tilgængelig med to års forsinkelse. Dvs. det seneste år for opgørelse af serviceeksporten på virksomhedsniveau er 2014. Eksporten på varekodeniveau offentliggøres imidlertid løbende (årstal tilgængelige i marts måned) og momsstatistikken offentliggøres med et kvartals forsinkelse på detaljeret brancheniveau.

Denne viden om udviklingen i branchernes samlede eksport kan udnyttes til at estimere udviklingen i serviceeksporten, under antagelsen af serviceeksporten udvikler sig på samme måde som den samlede eksport af varer og services.

Det gøres ved at aggregere serviceeksporten i 2014 fra virksomhedsniveau til brancheniveau. Den opgjorte serviceeksport aggregeres op til 8-cifret brancheniveau (DB07).² For hver branche beregnes på den baggrund en branchevægt:

- Branchevægt = serviceeksport / (Salg i alt – indenlandsk salg)

Dvs. serviceeksporten sættes i forholdt til eksporten i alt i FIKS. Således antages at serviceeksporten udvikler sig på samme måde som den samlede eksport i branchen.

FIKS har den fordel, at det opdateres på kvartalsbasis og derfor altid vil være tilgængelig for det seneste år med en måneds forsinkelse. Desuden indgår FIKS som en integreret del af serviceeksportberegningerne i forvejen, og der opretholdes således en konsistens.

Bilag 1.6 Beregning af variable

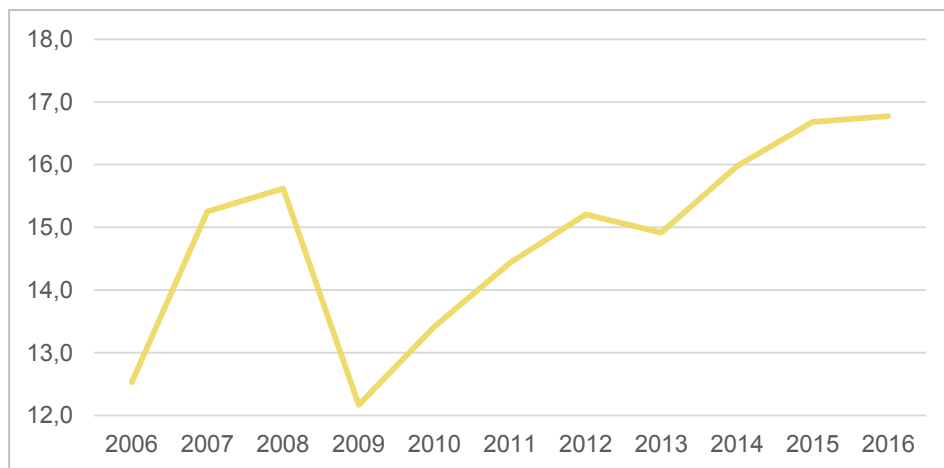
Vareeksport	$\Sigma(\text{Samlet produktkode eksport værdi})$	UHD
Vandvareeksport	$\sum_{1}^{455} (\text{Vandproduktkode eksport værdi} * \text{Vandvægt})$	UHD
Vandandel	$\frac{\text{Vandvareeksport}}{\text{Vareeksport}}$	
Servicefaktor	$\frac{\text{Eksport EU ydelser}}{\text{Eksport EU varer}}$	FIKS
Serviceeksport	$\text{Vareeksport} * \text{Servicefaktor}$	
Servicevandeeksport	Servicevandeeksport = $\text{Serviceeksport} * \text{Vandandel}$	
	Servicevandeeksport = $\text{Eksport i alt (FIKS)} - \text{Vareeksport}$ hvis $\text{Serviceeksport} > \text{Eksport i alt (FIKS)} - \text{Vareeksport}$	
	Servicevandeeksport = 0 hvis $0 > \text{Eksport i alt (FIKS)} - \text{Vareeksport}$	

² <http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Nomenklaturer/DB>

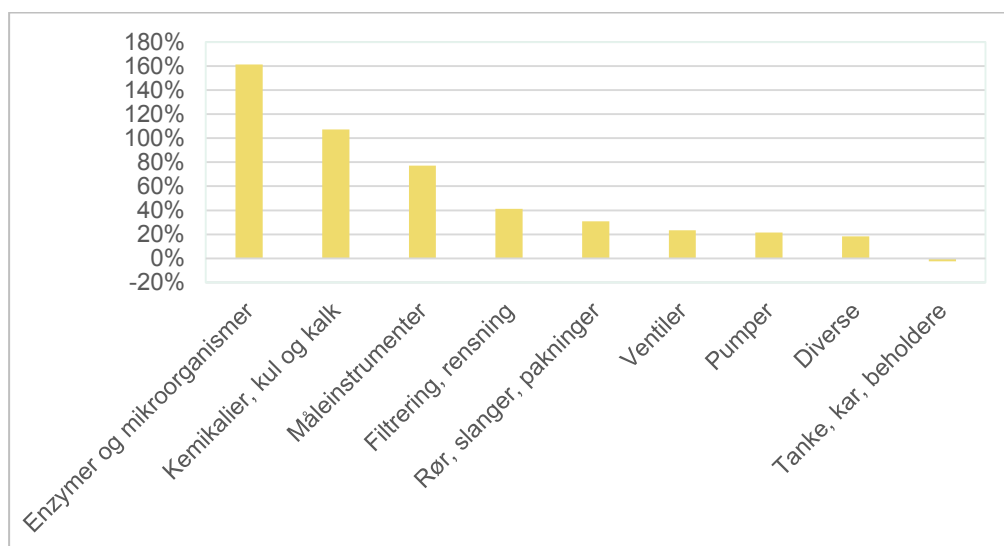
	Servicevandeeksport = Eksport i alt (FIKS) – Eksport til tredjelande (FIKS) – Vareeksport hvis $Vareeksport = \text{Vareeksport til EU lande}$	
	Servicevandeeksport = 0 hvis $0 > \text{Eksport i alt (FIKS)} - \text{Eksport til tredjelande (FIKS)}$ – Vareeksport	

Bilag 2. Øvrige figurer

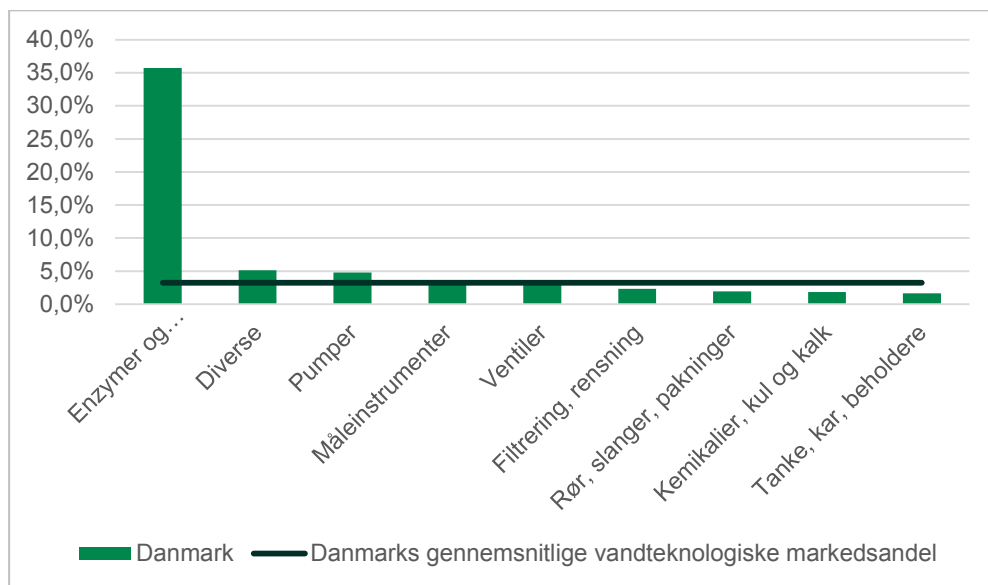
Figur 9 - Danmarks eksport af vandteknologi 2006-2016, mia. kr.

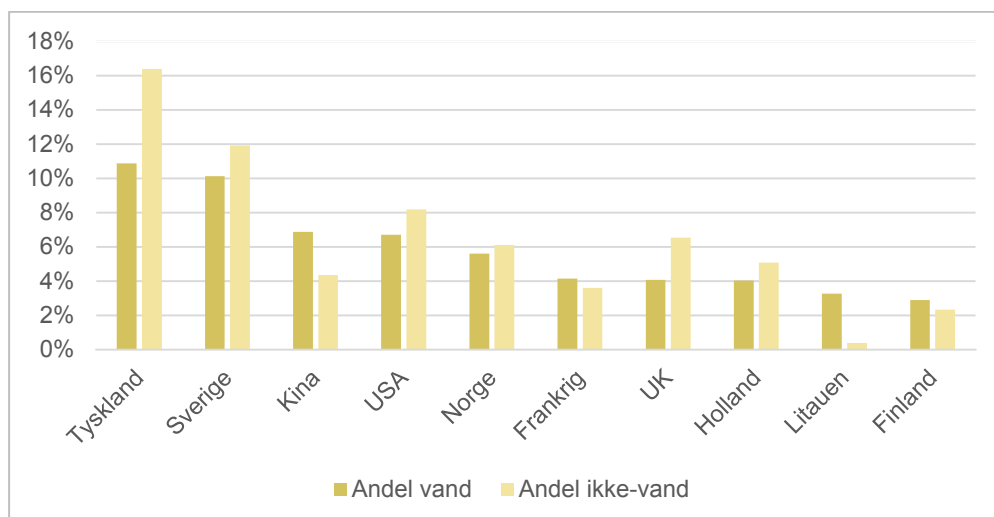
Figur 10 – Udviklingen i dansk eksport af vandteknologi, 2006-2015

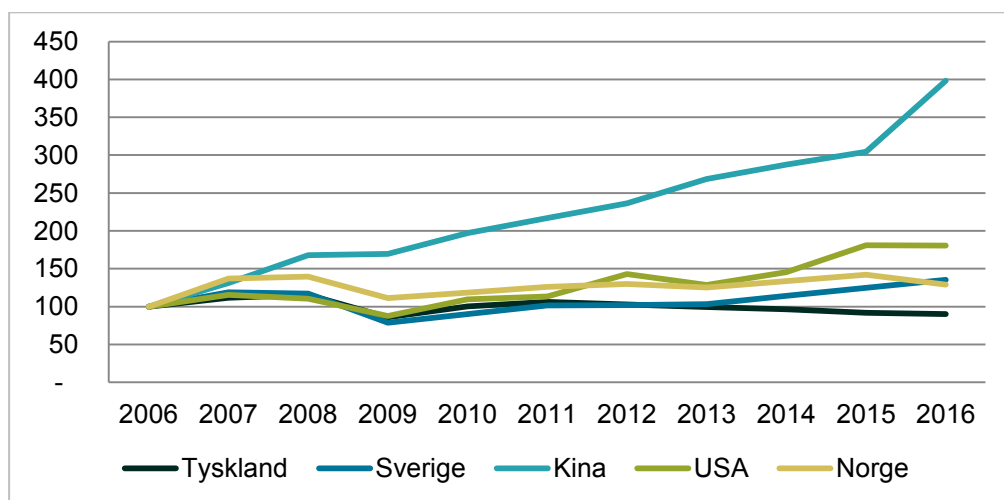
Figur 11 – Danmarks EU15 markedsandel fordelt på segment, 2016

Figur 12 Top ti eksportpartnere, 2016

Figur 13 – Udviklingen i eksporten af vandteknologi til top 5 modtagerlande

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

www.mst.dk